

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Dežman in Kaltenegger v opoziciji zoper vlado.

Sinočni „Laibacher Tagblatt“ je nam prinesel le prvo polovico ónega velicega Dežmanovega volilnega govora, za katerega se mu je bil c. kr. finančni prokurator Kaltenegger v kazini 26. maja tako lepo zahvalil. Celino te Dežmanove izjave pričakuječi, naj denes samo jedno glavno pa važno zrno iz tega Dežmanovega, od g. uradnika Kalteneggerja pohvaljenega govora, izvzamemo in se mu spodobno načudimo, namreč to zanimivost, da je Dežman govoril zoper vlado, da bode — menda ka-li — na vse zadnje vendar-le ustavoverna stranka v akcijo stopila brez uradnikov, „als selbstständiger factor“, kakor je „Tagblatt“ dejal, in da torej tudi glavar ustavoverne stranke, g. Kaltenegger, javno v političnem društvu hvaleč tak opozicijski protiva-vladen govor, nekako v opozicijo stopa proti Taaffejevi vladi.

Dežman je namreč na shodu ljubljanskih ustavovercev mej družim tudi britko potožil, da je bila razmera mej vlado in mej ustavoverno stranko zadnje čase malo ugodna in je dolžil vlado, da je ona tega kriva. Rekel je od besede do besede:

„Eine grosse schuld trifft hiebei die regierung, welche keineswegs immer im einvernehmen mit der majorität vorging, es sogar nicht verschmähte, manchmal mit hilfe der gegnerischen parteien etwas durchzusetzen, welche, zumal beim ungarischen ausgleich und in der occupationsfrage, oft sonderbare wege einschlug und den noth-

wendigen contact mit der majorität ganz ausser augen liess.“

Tako vihti Dežman bič opozicije in graje zoper vlado, a c. kr. finančni prokurator Kaltenegger ga pohvali! Tako graja oni isti Dežman tisto vlado, s katero pomočjo (in samo s to pomočjo) je on voljen bil! Ta Dežman vlado graja, in Kaltenegger ga za to hvali!

Nam se to vendar čudno zdi, kakó je to, da hoče Dežman zdaj brez uradnikov zmagati. Kajti, da bi uradniki za tacega kandidata glasovali, ki na vlado zabavlja — to je vseskozi ravno zoper Dežmanov in njegovih pristašev nauk, zoper Dežmanovo skozi mnogo let nam pridigovano teorijo! „Uradnik mora brezpogojno z vlado hoditi“ so trdili nemškutarji vselej, kadar so pritiskali zoper narodnjake mej uradniki. Tedaj se Dežmanovci sami uradniške pomoči odrekajo.

Še bolj pa se čudimo, kako je to, da g. c. kr. finančni prokurator, torej uradnik Kaltenegger sme tacega govornika, ki graja vlado, javno hvaliti! Ne, da bi bili mi proti govorske svobodi. Ne! Mi smo za polno svobodo govorjenja za vse državljane. Ali pohlevno vprašanje se nam v denšnjem času na jezik sili: bi litudi kak narodni slovenski uradnik v kakem političnem društvu smel hvaliti govornika, kateri je baš vlado grajal? Bi li smel?

Vprašanj nam je še polno pod peresom, ali zdi se nam, podučenim po neprijetnih izkušnjah, da nas je naša radovednost prignala uže do meje, katero bi nam morda g. državni pravdnik zabranjeval prekoračiti. Čakajmo torej, da vidimo, je li nam kdo na naše zgornje vprašanje pojasnilo dá.

Volitve v državni zbor.

Iz dobrega vira smo denes slišali, da so dobili uže okrajni glavarji nálog, pri direktnem davku vštevati tudi tretjinsko priklado. Če se torej kje ta ne bi vštevala, naj se brzo reklamira. Reklamacije pa se morajo precej narediti, kadar je volilni zapisnik gotov, ker kadar je čas zamujen, ne pomaga nič več. Naj torej rodoljubi po deželi gledajo, da bode več narodnih volilcev v zapisniku kakor pri prejšnjih volitvah, ko tretjinske priklade niso vštevali.

Dobili smo iz jedne občine sledeče pismo:

„Denes je prejel naš župan nalog, da ima liste narediti po črkah, t. j. alfabetično. Zakaj to? Zmirom smo jih tako delali, da je šlo po plačevanju davka, kdor je največ davka plačal, prvi, in v tem redu nazaj, kakor kdo manj plača, do 10 gld. 50 kr. Prosimo pojasnila.“

Mi odgovarjamo: Naj g. župan sestavi volilni zapisnik tako, kakor ga je prej po davkih, a če hoče uže okrajni glavar še alfabetično sestavljenega imeti, lahko se potlej — poprej pravilno po davkih sestavljen — še po črkah uredi. Sicer menimo, da óai nalog ne bo imel nobenega pomena.

„N. Fr. Pr.“ piše o govoru ministra Stre-mayra pred svojimi lipniškimi volilci o svojem delavanju kot poslanec, da se ozira le na minolost, in tako malo razkriva bodočo politiko ministerstva kakor prestolni govor. „Ob konci svojega govora je dejal minister-poslanec, da, „komaj je bil razpuščen državni zbor, pa se uže zbira večina prejšnjih poslancev, dela programe in jih daje svojim volilcem kot vodilo

Listek.

Kosmas Makabejec.

IV.

Zagreb je ostal Kosmasu v spominu še potem, ko je uže davnaj sedel na nekej precej trdeji klopi prve latinske šole v Celji, zato, ker je bil prinesel pravo hrvatsko mrzlico soboj. Pač nij bila sreča za Kosmasa brez nesreče niti v Zagrebu ne, kjer je videl toliko lepih rečij, in kjer bi bil najrajši ostal za zmirom, da nij moral radi svoje nesrečne mrzlice otiti nazaj na Štajersko.]

Tedaj v prvej šoli je uže bil Kosmas! tukaj je zopet imel kakor Jakob v starem testamentu pred očmi lojtro, na katerej sicer nij videl angelov, ampak osem prav konkretnih klinov, a na vsakem klinu veliko nevarnost v podobi kljuke (2). — Kam je ta lojtra bila naslonjena, še nij prav vedel, nego zdelo se mu je, da se bode moral čez vse te

in še nekatere druge kline splaziti, ako je nakanil kedaj seleti na ónej drugej in še višje stoječej lojtri, na katerej je gledal v mladostnih letih vse dostojanstvenike tega sveta, od papeža gori pa do kaplana doli in do iblajtarja čisto doli na tleh. Kako visoko bode doplezal on, kdo bi to znal?

No, na prvem klinu gimnazijalne lojtre je sedel uže čvrsto do prve neprimlike, ter se je začel resno učiti nemščine. Tam pri Jeretinu je bilo knjig dosti na posodo, tja je hodil s groši v roki in si je nosil knjigo za knjigo, nemško se ve da, ter je neumorno čital vse povprek kar je dobil, počenši od „Geisterstunde“ do „Wendelin von Höllenstein“. — Lepe pripovedi so bile v teh knjigah, to je res, ali latinskega in pa matematike se vendar nij naučil čisto nič iz teh knjig, k večjemu si je prilastil nekaj historičnega znanja, pa še to nij bilo za šolsko porabo, čeravno je on precej tega za resnico držal, kar je čital tako pobožno vsak večer do pozne noči.

Ampak naučil se je prav dobro in natančno, kako so bili opravljeni srednjeveški viteški gradovi, katerih je poznal uže precejšnje število od zunaj in od znotraj, poznal je imena taistih, samo nij vedel, kje so stali ti gradovi, negda na Nemškem menda, ker domačih, katerih je tudi nekoliko uže vidil podrtih in celih, v Jeretinovih knjigah nij mogel najti nigdar in nikjer.

Jedno hasen je itak potegnil Kosmas tudi iz te lektire, in sicer postigel je to, da ga nij bilo več sram o velikej noči doma, ko je učiteljeva najmlajša hči kričala za njim: „glejte ga študenta, ki ne zna nemški!“

Znal je znal nemški naš Kosmas, samo ga je uže bilo sram javno kazati svoje znanje, pa ga je vselej oblila rdečica, če ga je kateri gospod nagovoril po nemški tam pri farnej cerkvi.

Prava sreča je bila za Kosmasovo pamet, da je nastalo pomladansko lepo vreme, pa da je dobil novega posla s „pernikolom“ tam za

za bodoče vedenje. Moj nalog nij preiskavati to, ali je to pravi pot, a zdi se mi, da se ne združuje z naravo razmere mej poslanci in volilci." To je čisto nova ustavna teorija, pravi „N. Fr. Pr.“ Kar g. Stremayru ne ugaja „naravi razmere mej poslanci in volilci,“ to je pravilna praksa v vseh ustavnih državah celega sveta. To se godi na Angleškem, na Francoskem, na Nemškem, ter se prilega popolnem ideji sistema zastopstva, ki ne postoji v tem, da so poslanci pismošne volilcev, temveč v tem, da so vsled svoje višje nadarjenosti, razvidnosti in izkustve tudi vodje volilcem. Radi se ve da verujemo, da bi se zdelo vladi ljubše, ko bi ne bilo nič programov, ne strankarskih shodov in če mogoče tudi ne strank. Volitve bi vodili potem brezizjemno samo — okrajni glavarji. Se ve da bi bilo to priličneje.“

Na drugem mestu piše isti ustavoverni list: „Pozor vzbujajo to, da odbijajo oficijozni provincijalni listi, kakor se vidi na komando z Dunaja, strankarske shode in strankarske programe. Kako vlada misli o volilnih programih, to je odkrito povedal minister Stremayr pred svojimi lipniškimi volilci. Strankarske shode imenujejo za nepotrebne, da celo škodljive, ker bodoči državni zbor ne bo imel reševati načelnih vprašanj ampak samo vprašanja o interesih. Izdaje se geslo: Slobodna volitev in slobodni volilci!“

Kakor se iz tega vidi so ustavoverci precej s početkom volilnega gibanja že nezadovoljni.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. maja.

Srbski listi na Ogerskem so močno hudi, da se srbski škofje v gorenjej peštanskej zbornici niso tako moško oglasili zoper siljenje tujega magjarskega jezika v srbske narodne šole, kakor so se za svoj narod rumunski škofje oglasili. Zatorej se sliši, da bodo srbski škofje zdaj svoje opuščenje popravili s posebno vlogo do cesarja, terjajoč varstva srbske narodnosti.

Vnanje države.

Pojde-li naša avstrijska vojska uže letos v **Novipazar** ali bode to odloženo vsled razburjenja v Albaniji in vrhu famozne Andrassyjeve konvencije še do drugega leta ali dalje, o tem se še zdaj protivna si poročila raznašajo.

Savinjo, kar je storilo, da je čisto pozabil one povesti, katerih se je bil naučil uže toliko.

Držal se je tedaj kolikor je mogel čvrsto na prvem klinu gimnazijalne lojtre; da bi ga matematika mogla prekucniti precej iz prvega klina kar na zemljo, tega se nij bal, na razne padce je bil uže navajen od doma, kjer je tudi včasih padel iz lojtre, ko je hodil spat na šupo, pa se je vselej zopet pobral. Enkrat je bil celo s kupa z lojtro padel in se je bil precej potolkel, ali to je pa tudi vedel dobro, da se cela gimnazijalna lojtra zvrniti ne more, pa ko bi se, bi morali vsi pasti na tla, kar je dijakov od prvega do osmega klina, pa še tedaj bi se on tam na spodnjem klinu le malo pobil, pač pa oni gori na vrhu.

In tako se je naš Kosmas le po malem vlekel kvišku, pa ko je bil prišel v tretjo šolo, so čitali „Novice“ v konviktu. Pokojni Janko Vijanski jih je imel v rokah pa čital je nekaj na glas. Kosmas je tudi poslušal, pa se mu nij nič posebno dopalo, kar naenkrat čuje,

Iz Filipoplja se poroča v „Pol. Corr.“ 28. maja: Aleko-paša (knez Vogorides) je prišel denes sem in je bil na kolodvoru od neštevilne množice navdušeno pozdravljen ter je šel v stolno cerkev, kjer je bil od eksarha in duhovenstva pozdravljen.

Ta pozdrav vzhodnje-rumelijskemu vladarju je pač bil za to navdušen, ker je knez Vogorides predno je prišel, javno proglasil se, da je Bolgar in ker je prišel brez turskega vojnega spremstva. Tako so tedaj tudi Rumelijski Bolgari popolnem svobodni.

Mej **Francosko** in Angleško, kateri dve deželi sta bili še ob berlinskem kongresu tako edini zoper Rusijo, rotli se je prepir zaradi Grecije in srednjega morja, ki utegne precej globoke korenine zasadi. Francoska diplomacija izprevidi, da Anglija boče sama delati le za sebe v srednjem morji, da tiho podkopava francoski upliv kjer more. Francoski republikanski listi so za to prav slabe volje in zoper Angleže razjarjeni.

Po **nemški** novinah je bilo brati, da je Rusija terjala, naj Švajca ne prejema in ne varuje več političnih beguncev, ali, naj odpravi politično asilsko pravico. Zdaj pa se javlja, da nij Rusija tega terjala, temuč Nemčija, Bismark. Vse tiste psovke, ki so jih ob tej priliki nekateri nemški listi Rusiji na hrbet natovorili, gredo torej slavnej Nemčiji v koš.

Dopisi.

Iz Cerknice 28. maja. [Izv. dop.]

Zares pametna misel je ona g. dopisnika iz Notranjskega v štev. 121 „Slovenskega Naroda“, ka svetuje, da bi se zaradi prihodnje volitve državnega poslanca napravil volilni shod. Pritrujemo mi tudi, da se nam na Notranjskem nij bati, da bi izvoljen bil protinaroden kandidat, kajti narodna zavest Notranjca je dovolj porok za to, da tudi v tej volilnej borbi bomo sijajno zmagali.

A binkoštni ponedeljek bi pa vendar-le ne bil pravi dan za to, da bi se sešli veljavni možje k dogovoru v Postonjo. Ta dan ima marsikateri mnogo vsestranskega posla. Domači imajo opravila s tučji, zopet drugi s svojimi znanci in prijatelji, sobe in krčme so povsod natlačene z gosti vsake baže, in sploh nij ta dan, ko je toliko hrupa in vriša, sposoben za resne pogovore. Odločiti se bode moral za to uže kak drug dan, in mislimo, da se bode to po dogovoru s centralnim volilnim odborom v Ljubljani kmalu zgodilo.

Pri tej priliki bi pa ne bilo odveč, da bi se tudi posvetovalo, kako pripomoči notranjskim mestom in trgom, ki volijo z gorenjskimi skupaj, do narodne zmage.

koliko bodo vzeli novincev v vojake, in to ga je tako bilo vzdignilo, da je poprosil Vijanskega, naj mu dá list, da ga bo čital sam; ali Vijanski, ki je sedel uže višje gori na lojtri, mu nij hotel dati v roke „Novice“, ampak pokazal mu je jezik. Kosmas pa se je razsrdil, in ker je imel dva goldinarja v žepu, se je kar vsedel k svojemu pultu, je napisal še tisti dan pismo v Ljubljano, in od tega časa je dobival, počenši od 1. janurja 1855, „Novice“ sam na svoje pošteno ime, pa še beseda „gospod“ je stala pred imenom tiskana, tako, da Kosmas skoraj nij verjel svojim očem, ko je prvič vidil samega sebe „gospoda“ črno na belem.

O, oče Bleiweis! la še postavite večkrat kaj v „Novice“ od regrutov, znabiti pridobite še katerega tako zvestega naročnika in prijaznega čitatelja slovenskih listov, kakor je bil Kosmas potem mnogo, mnogo let in še bo ostal do starih dnij, ako jih bo doživel kedaj.

Ko je Kosmas v Celji „Novice“ študiral

Prepričani smo od zadnje volitve v deželni zbor, da brez uradniškega pritiska ne zmaga v naših mestih in trgih nikoli nasprotna stranka, in ako se bode tu stvari dobro poprijelo, in se pogumno delo pričelo — je zmaga na strani našeje.c.

Iz Maribora 28. maja. [Izv. dop.]

Tudi mi tukaj v Mariboru imamo neki zelo znamenit in izvrstni časopis z imenom „Marburger Zeitung“, kateremu se vsak čas lahko vidi, da je nekako v rodu z zloglasnim vašim „Laib. Tagbl.“ — Denes namreč prinese naša „Marbg. Ztg.“ članek, v katerem prebavlja stare tvarine. Napis tega modrega članka je: „Das Königreich Slovenien!“ Vsak, kateri je zadnje liste „Tagesposte“ čital, bo uže tudi vedel, kaj in katere modre reči ta članek naše „Marbg. Ztg.“ v sebi ima. Tudi v tem članku se modro pravi, da mi Slovenci hočemo osnovati „Das Königreich Slovenien“, ter zahtevamo tudi južni del Štajerskega. Ali, pravi dalje, to bi bilo za nas Nemce zelo pogubljivo, ko bi bili od „naših“ ločeni, tedaj hočemo, kakor smo tudi do sedaj, z vso močjo temu nasprotovati itd.

Glejte! Ali nij bilo nekaj enacega tudi v „Tagesposti“? Ali nij tudi „Tagesposta“ nekaj enacega pisarila? Da. In dobila je tudi odgovor v „Slovenskem Narodu“.

Ta članek v „Tagesposti“ pa je morda obče znanemu dopisniku naša „Marbg. Zeitg.“ zelo po glavi rojil. Tudi on je hotel nekatere pušice na nas vreči, katere pa še do nas niso zletele, ter je še enkrat takisto prav dobro prebavil. —

Sploh pa je naša „Marb. Ztg.“ čisto enaka našemu zlo čislanemu „Laib. Tagbl.“ Vse hude in vse dobre lastnosti, katere ima oni, ima tudi ta. Morata tedaj vendar le čudna sorodnika biti! —

Jutri 29. maja je tukaj zbor veljavnih slovenskih domoljubov, kateri se bodo pogovorili zaradi kandidatov in agitacije po slovenskem Štajerji za volitve v državni zbor. Kakor vse kaže bodo se naši prvaki lahko zjedini o vseh rečeh.

Iz Novega mesta 27. maja. [Izv. dopis.] Kakor se menda spominjate, opomnili smo Novomeščanje našega župana uže dvakrat v vašem cenjenem listu, prvič veliki teden, drugič nekaj tednov po velikej noči na njegovo dolžnost, da razpiše mestne volitve in volitev župana. Mislili smo, da bo naše zadnje

ter prav zamaknen bil v Trstenjakovo bajo in starinoslovje, se je doma nekaj prav čudnega kovalo, plelo in snovalo.

Bila je namreč tam nekje blizu Sladke gore mlada vdovica, katerej so ljudje iskali moža. Kdo je Kosmasovega očeta opozoril na to vdovico, je ostalo tajno, ali dospela je bila stvar tako daleč, da je stari Kosmas, ko je šel grunt gledat, pa ko je videl, da ima ženska lepo nezadolženo kmetijo in poln hlev živine, rekel: „Pajb je še divji, pa ga bo ona, ki je pametna ženska, uže rengirala, dokler bo zrasel.“ — Divji t. j. neumen je še res bil naš Kosmas, ker nij hotel nič čuti o mladej vdovi, še gledat je nij hotel iti, ampak je rajši obetal, da bode študiral za „gospoda“, kakor pa da bi se ženil in pa vzel vdovico, katera bi „rengirala“ z njim po glasu očetovih besed. Tedaj nij bilo nič z ženitvo, Kosmas nij zgrabil za vrat sreče, katera se mu je ponujala tako lepo in prijazno, ampak še veselil se je, da je srečno premagal prvo

poslano, ki je bilo nekako bolj strogo pisano svoje učinilo, a motili smo se. Kmalu potem je res začel naš župan nekaj urneje ravnati. Naredil je imenik, in obrok za reklamacije je bil določen do 20. maja, a to je bilo menda tudi zadnje kar je naš župan učinil. Navada je povsod, da se volitev precej potem razpiše, kadar je minol obrok za reklamacije, a pri nas nij zdaj ne sluha ne duha o mestnih volitvah. Kdaj je bil uže čas volitev razpisati, zdaj je uže toliko časa preteklo, odkar bi morala uže po postavi biti razpisana volitev, in vendar se ne briga župan za to stvar. In če je res ali je le fugiranje, da je župan bolan, ali nijsmo zato volili podžupana ali prvega mestnega svetovalca, da on v tacem slučaju nadomestuje župana in razpše volitve?

In zopet se nam uriva misel, ali ne misli g. župan počakati volitev za državni zbor, da bi se še pod tem večinoma nemčurskim mestnim odborom vršile volitve za državni zbor? Še preveč dobro so nam v spominu zadnje volitve za deželni zbor pod nemčurskim volilnim odborom. Sicer se pa naš župan zelo moti, če on kaj takega misli. Župan kakor tudi mestni odbor je bil voljen na tri leta; a ker je ta čas njih funkcije uže zdavnaj pretekli, moral bi g. župan uže pred veliko nočjo volitve razpisati. To je postavno in tako mora tudi biti. Zato še enkrat opomnimo g. župana, naj precej razpiše mestne volitve, da se ne bo treba volilcem na druge instance obrniti. Upamo, da ne bo to glas vpijočega v puščavi ostal.

Kakor beremo se nemški ustavoverci uže dobro pripravljajo za volitve v državni zbor. Dobro bi bilo, da bi se tudi tu osnoval okrajni volilni odbor za Dolenjsko. Po deželi se nemamo dosti bati, ker so naši kmetje uže precej prebrisani ter vedo dobro, kako grdo je stari renegat in narodni izdajnik Dežman svojo obljubo držal. Kadar je bilo treba za ljudske interese potegovati se, je vselej molčal. Le kadar je bilo treba govoriti zoper dr. Vošnjaka, ki je za kmetijske pravice potegoval se, tačas se je ta Dežman oglasil, da je zoper govoril. Le naj se nam še prikaže mej kmete dolenjske! Železnico in manjši davek naj gre zdaj kam drugam obljubovat.

Pa tudi po mestih ne bodo menda tako težavne volitve, če ne bode zopet nemčurska

skušnjava, katere sicer nij videl nikoli, ampak je samo čul, da je bila taka skušnjava za njega na svetu, in katera se mu je bila nevidno postavila nasproti, da bi ga potegnila doli iz lojtre, na katero je bil splezal s tolikimi težavami.

V principu Kosmas sicer nij bil proti ženitvi, ker je bil dober kristijan in še precej pobožen, pa ko bi bili njegovi ljudje stvar lepše osnovali in spleli, bi bil Kosmas sedaj bogat kmet na Štajerskem, če ne celo župan leंबरškega trga, tako pa so prenašlo navalili na njega, ki se je prestrašil uže ko je samo čul ime „vdova“, če tudi nositeljice tega imena, katera je bila bojda lepa in mlada, niti videl nij nigdar v svojem življenji.

Da se je ženil, nij Kosmas v šoli povedal nikomur.

In tako nij postal Kosmas bogat kmet na Štajerskem, niti župan abderitov v leंबरškem trgu, pa ne bo nikdar mogel popevati tamošnji svet o Kosmasu znano pesen:

„Lemberški rihtar na pragu sedi
Glavo si češe pa vbija ušl.“

stranka z denarjem podkupovala. Željno uže pričakujemo, kaj bode slov. centralni volilni odbor sklenil. Prepričani pa smo, da bo narodna stranka zmagala, če le ne bo pritiska.

S Krasa 27. maja. [Izviren dopis.] Tržaška tetka nemško imenovana „Triester Zeitung“ prinaša v številki od 26. t. m. dopis datiran od „Soče“, katerega je pa najbrže kak mameluk v Trstu ali pa kje drugje navdihnen od kakega visokega gospoda, ali pa kakov gospod Winkler sam v skrbi za svoj maedat spisal in — skoval. V tem dopisu govori o prihodnjih državnih volitvah kmetijskih občin goriških tako — kakor more le mameluk govoriti. Mej drugim se je zadržal ta dopisnik tudi na našo duhovščino in skuša tudi kako bi pazljivega čitatelja do sumnje pripravil, da so se na Goriškem in v Istri nalašč za to volitve na dan sv. Petra in Pavla razpisale — da bi bilo tako duhovščini kolikor toliko zaprečeno se jih udeležiti. Ali še vse to naj bode. Pa da se je tetka nemški dopisnik, komandirani „kulturträger“ tako daleč spozabil, da je začel — z „bauernrednerji“ okolo sebe metati — in sicer pri priliki, ko hoče ravno kmete za-se pridobiti, to se mi zdi od njega neumno.

Ako nimate boljših sredstev ter bolj prebranih ljudij, gospodje patroni tržaške tetke, izpodletelo vam bo gotovo to, kar nameravate. Goriški Slovenec je uže toliko pameten, da vam čisto nič ne zaupa, in nij dolgo od tega, da ste ga zopet podučili, da se nima od vas nič dobrega nadejati. Če pa začnete še tako bedasto — o „bauernrednerjih“ — o „tujcih“ iz posestrime nam Kranjske, ter zasmehljivo o našem idealu zjedinjene Slovenije govoriti — kakor v zgorej omenjenem dopisu od „Soče“ — tedaj ste na jako slabo stran zadeli, kajti prepričani bodite — da so uže davno prešli časi, v katerih je Slovenec razliko delal mej Kranjcem, Korošcem, Štajercem in Goričanom. Kar se tiče zjedinjene Slovenije, bi dotični dopisnik in z njim vsi njega somišljeniki prav dobro storili, da o njej popolnoma molče, sosebeno pa kadar hočejo od naših goriških Slovencev kaj doseči, kajti zbirali se nijso ti zadnji v ogromnem številu, na več mestih — ter za njo prosili — ker so spoznali v njej jedino spasenje, kolikor duševno toliko i materialno. Kdor tedaj smeši takova njih prizadevanja, on je njih sovražnik na vekov veke. —

Toliko „Triesterici“ in njenim patronom. Hotel pa nijsem s temi vrsticami popolnoma nič reči o volitvah samih. — Politično društvo „Sloga“ v Gorici ima te zadeve v rokah, — pazi naj ona, kaj dela, a svetov „Triesterice“ — in njenih pobožnih patronov zavračati hočemo vedno in odločno.

Domače stvari.

— (Pevski izlet.) Pevski zbor ljubljanske čitalnice je definitivno določil, napraviti svoj prvi letošnji izlet 8. junija t. l. v prijazno Borovnico. Program temu izletu je: Pevci se odpeljejo točno ob 5. uri zjutraj s svojimi vozovi preko Vrhnike v Borovnico. Po prihodu tja bode zjutrek, in po zjutreku sv. maša v farnej cerkvi, pri katerej speva celi čitalnični zbor veličastne korale. Po sv. maši bode ogled bližnje okolice, in potem skupni obed vseh pevcev v gostilnici pri gosp. Deklevi. Popoldne ob 3. uri odrinejo pevci v bližnjo Bistvo, kjer bode občna veselica na prostem in spevanje 12 krasnih slovanskih

zborov. Točno ob 8. uri zvečer je odhod v Ljubljano. K temu izletu podpisani odbor vse prijatelje petja, posebno pa vse ude narodnih društev najljubše vabi.

Pevski odbor.

— (Cesar) je daroval za zidanje cerkvenega stolpa in popravo cerkve in farovža na Mirni tristo goldinarjev iz svoje zasobne blagajnice.

— (Ljubljanski knezoškof dr. Pogacar) se je včeraj iz cerkniške dekanije, kamor je bil otšel v soboto birmovat, zopet vrnil v Ljubljano.

— (Toča.) Piše se nam: V petek pretečeni teden popoldne je bilo sila grdo vreme v nekaterih vaséh Poljanske doline in je mej ermenjem in treskanjem pobila toča v spodnji Zitini, Zgornji in Spodnji Ravni in Jazbinah.

— (Kozé) poienjujejo v Poljanski dolini, odkar so se oficijalno preiskave po zdravnikih upeljale.

— (Savinjsko učiteljsko društvo) bode 3. junija v Mozirji zborovalo. Na dnevnem redu je: Volitev odbora in društvene zadeve. Predavanje: 1. Začetni pisavno-čitavni poduk. 2. O zgodovini domačega kraja. 3. Vid in o varstvu njegovem v šoli. 4. Strupene rastline. Začetek ob 10. uri dopoldne. K tej udeležitvi so gg. učitelji in šolski prijatelji najljubše vabljeni.

— (Krava je tatú okradla.) Iz Vipave se nam piše 26. maja: Poročam vam smešen dogodaj ali resničen. Pred nekoliko dnevi je v vasi Vojsko blizu Idrije neki tat kravo ukradel. Ker jo pa nij imel s čim privezati, da bi jo gnal, sleče v naglici svojo suknjo, in jo kravi oveže okolo vratu, da jo je moral naprej gnati. Ko prideta uže precej daleč od vasi, se krava ujezi in splaši, utrga se tatú iz rok in dirja zopet proti domu; tat teče za njo, a vendar doteči je mu nij bilo mogoče. Krava je bila uže dalje časa pri jedneji hiši, in dirja zdaj naravnost v svojo štalo. Tja si pa tat v drugič nij upal, ker se je bil naredil mej tem uže dan, in se je tat bal, da ga zgrabijo in sodniji izročijo. Kakšno veselje je moral pa kravin gospodar imeti, ko ugleda svojo kravo lisko samo domú pridirjavšo, pa tujo suknjo okolo vitoroge glave! Gre mož hitro v štalo, odveže suknjo proč, in gleda po žepih, da li bi bilo od tatú kakovo pisanje, da bi ga potem mogli iskati in sodniji izročiti. Ko dalje časa pregleduje, segne v notranji žep, in izvleče možnjček v katerem je bilo zvitih nič menj nego 200 gold. Kmet ves ginen od samega veselja nij vedel kaj početi, ko mu je ukradena krava sama domú prišla, in še zraven na vratu suknjo in 200 gl. prinesla! Tat si gotovo ne bode upal sam po denar, ker se bo bal zaslužene kazni. Mislil je on kravo ukrasti, ali namesto on njo, je ona njega okrala. Razne čudne reči se godé po tem svetu, kaj ne.

— (Nesrečna voznja.) „Laib. Zeit.“ piše: Dne 20. t. m. se je peljal c. kr. okrajni glavar logatski J. Mahkot razdeliti óni denar, katerega se je nabralo za unesrečene vsled povodnji po deželi. Spremljal ga je konceptni praktikant Otto vitez Vestenek. Pred Cerknico so se konji splašili, ker so se ustrašili necega z ogljem naloženega voza, skočili so črez precej visok zid ob cesti na njivo zdolaj, ter dirjali proti cerkniškemu jezeru. Ali voznik, akopram je padel z voza, je vajeti krepko držal in on ter Vestenek sta ustavila konja. Okrajni glavar se je na desnej

roki lahko ranil ko je padel. Prednji del voza je bil ves čisto polomljen, in da se nij bila zgodila še večja nesreča, pomagalo je mlado kostanjevo drevo, na katerega je voz pri padci priletel, in kateri nij pripustil, da bi bil voz pretrdo pal. Trgovca g. Obreza je dal g. okr. glavarju svoj voz na razpolaganje, in s tem pripomogel, da se je revežem oddala podpora namenjena.

— (Utonil pri prevoznji.) Franc Vrtovšek, delavec, se je hotel pred kratkim poleg Rateč v Krškem okraju čez Savo prepljati, a je padel s plavi in utonil. Nekoliko dnij pozneje so njegovo truplo iz Save potegnili.

— (V luži utonil.) Iz Vipave se piše: Popoldne 19. t. m. hotel si je neki starček v grapi poleg reke Vipave ruto prati, nesrečnež se izpodtakne in pade v vodo, in čeravno nij bila voda čez črevelj globoka, vendar si ne more pomagati, ker star je bil uže blizu 70 let in zraven pa še oslavljen, torej nij čuda, da je revež v tako majhenej vodi utonil.

Vabilo na naročbo.

Izdal bodem nekoliko svojih slovenskih in hrvatskih čveteroglasno stavljenih napevov, ako se zato oglasi dovolj naročnikov. Vabim torej prijazno vse ljubitelje naše domače glasbene umetnosti in domačega petja, da me pri tem z naročbo po mogočnosti podpirajo, kakor tudi, da mi v svojih krajih za to delo blagovoljno nabirajo naročnikov. V zvezku, po priški 40 do 50 strani obsegajočem, bode kakih 20 čveterospvov in zborov, kateri so stavljeni za moške, in nekateri tudi za ženske glase. Cena zvezku bode za naročnike 1 gld., pri bukvarjih pa zavoljo njih provizije primerno višji. Kakor hitro se bode oglasilo dovolj naročnikov, bode se delo tiskalo. Toraj prosim, da se vsi oni podvzajo, katerih je volja naročiti se.

Naročnikov imena z njihovim natančnim napisom naj se mi pošiljajo v Cerknico, štacija Rakek, kamor naj se tudi naročnina pošlje precej ko se za delo naroči, ali pa pozneje, ko bode na svetlo izšlo.

Ob enem prosim vsa ona slavna uredništva, katera so prijazna temu podvzetju, da blagovoljno razglasijo v svojih listih ta poziv. V Cerknici, dne 27. maja 1879.

France Gerblč,
skladatelj in operni pevec.

Razne vesti.

* (Propadanje nemškega prebivalstva v zgorenjem Štajerju.) Od tam se poroča „Pr.“, da postaje mlajši zarod vedno slabjši; mladeniči so sicer dobri za delo, a so navadno ali gušasti ali glubi ali premajheni, ali so pa trapasti, in zato neprimerni za vojake. Tako je bilo na pr. v sodnijskem okraju Knittelfeld izmed 250 fantov potrjenih 30, v Judenburgu izmed 540 samo 51. To izvira od tod, ker so ljudje nesnažni in ker so otroci pili zganje in tobak zvečili. To pa tudi izvira odtod, ker so to večidel ljudje ponemčeni in iz nekdanjih Slovanov, ki so v starih časih prebivali na zgorenjem Štajerskem. Tak je sad germanizacije.

* (Letina na Francoskem) letos slabo kaže, kakor poroča „Petit Journal“ v svojej zbirki poročil o upanju, kakova bode žetev. Dežja je bilo dozdaj, kakor pri nas, tudi na Francoskem preveč in je setev veliko trpela. Tudi sviloreja je silno slaba. Po nekaterih krajih še upajo, da bi se zboljšalo, ko bi od zdaj naprej lepo vreme bilo.

* (Človeška visoka starost.) Dandenes se uže teško najde človeka, ki bi bil dosegel starost nad sto let. Najvišja starost,

katero kdo doživi označi se s številkama 60 in 100, in tako starost je doseglo, kar je razvidno iz zadnjega ljudskega štenja, v Franciji mej 36,102,921 prebivalcev 60 let 4,177,393 ljudi ali 11.5 odstotkov, 90 let in več pa 15,153 ljudi ali 0.04 odstotkov; v Belgiji mej 5,175,037 pr. je bilo starih 60 let 518,004 ljudi ali 10 odstotkov, 90 let ali več pa 2707 ljudi t. j. 0.05 odst.; v Švajci mej 2,669,147 pr. 60 let starih 260,324 ali 9.7 odst.; 90 let in čez pa 828 ljudi t. j. 0.03 odst., na Danskem mej 1,824,391 pr. starih 60 let 176,811 ali 9.7 odstotkov, nad 90 let pa 1410 prebivalcev ali 0.07 odstotkov v Nizozemlji mej 3,674,660 prebiv. starih 60 let 345,476 pr. ali 9.4 procentov, nad 90 let pa 1526 ali 0.04 pr.; v Italiji mej 26,801,154 pr. je 60 let starih 2,462,351 ali 9.1 odst. 90 let in več 18,567 ali 0.06 odst. prebivalstva; na Švedskem in Norveškem mej 6,012,678 preb. nad 60 let starih 537,712 ali 8.9 odst., 90 let in več pa 3,180 ali 0.05 odst. preb.; na Angleškem mej 31,845,379 pr. 60 l. st. 2,745,474 ali 8.6 odst., 90 l. pa 23,539 ali 0.07 odst.; v Nemčiji mej 41,058,792 pr. 60 l. 3,421,946 ali 8.3 odst., 90 let 12,658 ali 0.03 odst.; v Avstriji mej 20,217,531 preb. 60 let starih 1,508,359 ali 7.5 odst., 90 let pa 8,562 ali 0.04 odst. Najstareši ljudi ima Grška. V obče dosežejo ženske višjo starost. Na Ogerskem je pak zopet več starčev nego stark. V Avstrijskeji državi dosežejo Nemci najvišjo starost, potem Čehi, na to Rumuni in naposled torej najnižjo starost Magjari.

Umrli v Ljubljani.

28. maja: Katarina Gričar delavka in mestna ubožica, 66 let stara, pred škofijo št. 20 vsled marazma. Ivana Ogrin, hči tkalne tovarne delavca, 9 mes. stara, na poljanskej cesti št. 25., vsled vodenice v možjanski votlini.

Tuji.

29. maja:

Pri Slovci: Hieber iz Maribora. — Schnabl iz Gorice. — Hirsch iz Dunaja. — Unger iz Celja. — Czechak iz Brna. — Dolenc iz Trsta. — Covino iz Turina.

Pri Malic: Haas iz Dunaja. — Zwenckl iz Sevnice. — Matzl iz Dunaja. — Ercker iz Gradca. — Bruner iz Dunaja. — Ottinger iz Zagreba.

Pri avstrijskem cesarju: Cerovšek, Jandl iz Gradca. — Vidic iz Ljubljane.

Pri bavarskem dvoru: Grünwald iz Dunaja. — Oblak iz Dolenjskega.

Dunajska borza 29. maja.

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	68 gld.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	70	80	„
Zlata renta . . .	80	60	„
1860 drž. posojilo . . .	126	—	„
Akcije narodne banke . . .	846	—	„
Kreditne akcije . . .	267	80	„
London . . .	116	60	„
Srebro . . .	—	—	„
Napol. . .	9	30 1/2	„
C. kr. cekini . . .	5	50	„
Državne marke . . .	57	35	„

Tržne cene

v Ljubljani 28. maja t. l.

Pšenica hektoliter 7 gld. 15 kr.; — reč 4 gld. 55 kr.; — ječmen 4 gld. 06 kr.; — oves 2 gld. 93 kr.; — ajda 4 gld. 39 kr.; — pros 4 gld. 55 kr.; — koruza 4 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov 4 gld. 30 kr.; — fižol hektoliter 7 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 70 kr.; — špoh frišen — gl. 50 kr.; — špoh povojen — gl. 60 kr.; — jajce po 1¹/₂ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 58 kr.; — teletnine 56 kr.; — svinjsko meso 58 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gld. 60 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 7 gld. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

WASSERDICHTER
ZELTSTOPPER REGENMÄNTEL
DECKTÜCHER
empfehl die
Wienerberg-Landgut-Fabrik niedriger Lage
MUELSINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitreje in najcenejše sredstvo je prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštanim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevi hiši. (108—15)

Najsijajnejši uspeh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 1/2 kr.

Adolf Eberl,

zaloga oljnatih barv, laka in firneža, (257—2)

v Ljubljani,

na Marijnem trgu, poleg frančiškanskega mostu.

Naznanilo.

Prosilci za štipendije na deželnej poljedelskeji šoli v Grottenhofu poleg Gradca naj prošnje osobno oddadé vodju šole. Natančneje je v „Slovenskem Narodu“ št. 117 1879 bilo naznanjeno. V Gradci, dne 3. maja 1879. (240—2)

Glavni dobitnik ev. 400.000 mark.

Naznanilo sreče.

Dobitke garantira država. Prvo vzdiganje: 11. i 12. junija.

Vabilo na udeležitev dobitnih šans

velike, od hamburske države garantovane denarne loterije, v katerej se mora nad

8 milijonov 200.000 mark gotovo dobiti.

Dobitki te ugodne denarne loterije, katera ima po načrtu le 86.000 lozov, so sledeči: Največji dobitnik je ev. 400.000 mark.

Premija 250.000 mark	71 po 3000 mark
1 dobitnik	217 „ 2000 mark
po 150.000 mark	2 „ 1500 mark
1 „ 100.000 mark	2 „ 1200 mark
1 „ 60.000 mark	531 „ 1000 mark
1 „ 50.000 mark	673 „ 500 mark
2 „ 40.000 mark	950 „ 300 mark
2 „ 30.000 mark	65 „ 200 mark
5 „ 25.000 mark	100 „ 150 mark
2 „ 20.000 mark	24650 „ 138 mark
12 „ 15.000 mark	1400 „ 124 mark
1 „ 12.000 mark	70 „ 100 mark
24 „ 10.000 mark	7300 „ 94 in 67 mark
5 „ 8.000 mark	7850 „ 40 in 20 mark
2 „ 6.000 mark	
54 „ 5.000 mark	
6 „ 4.000 mark	

kateri se bodo v malo mesecih v 7 oddelkih gotovo odločili.

Prvo vzdiganje dobitkov je uradno na 11. in 12. junija t. l.

nastavljeno, ter stane

cel originalni loz le 3 gld. 40 kr.,

pol original. loza le 1 gld. 70 kr.,

četrt original. loza le 85 kr.,

ter te od države garantovane originalne loze (ne prepovedane promese) proti frankovanej poslatvi svote tudi v najoddaljenejše kraje razpošiljam.

Vsak udeleženec dobi zraven originalnega loza tudi originalni črtež z državnim grbom zastoj, ter se mu takoj po vzdigovanji dobitkov nezahtevano pošlje uradni listek vzdignjenih števil.

Izplačevanje in razpošiljanje dobitkov izvršujem direktno jaz interesantom točno in z najbolj strogo tajnostjo.

Naročila izvršujejo se najlaglje po poštne povzetji.

Naj se tedaj naročila zaupno pošljejo na

Samuel Heckscher senr.,

Banquier und Wechsel-Comptoir in Hamburg. (198—10)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.